

Продовження „ревеляцій“ краківського „Курєрка“.

Нові атаки на о. прал. Л. Куніцького.

Краківський „Л. Курєр Подзєвни“ з суботи 19. ц. м., під шумним наголовком „Нові ревеляції КСЦ“ „Як Берлін змовлювався зі швидкохідним пралатом“, атакує далі о. пралата Леонтія Куніцького, закінчуючи йому конкретно, що 26. березня 1927 буцім то склав в німецькому закордонному міністерстві обширне „про меморію“, в якому живо малював змагання і заміри своїх аверхників (? — Ред.) і поборював конкурентній політичній угрупування. „Курєрок“ не подає вже цим разом фотографічної відбитки того нового „автентичного документу“, лише бере деякі уривки речень у „лапки“, даючи пізнати, що це ніби то цитати з якогось „документу“. У тім-то „документі“ о. прал. Куніцький мав писати про б. през. Євгена Петрушевича „і ще про якусь особу“, про одного „політичного емігранта, який перебуває у Відні“ і якому пригодилося би закордонний паспорт, виданий есентуально німецьким посольством у Відні“. Даліше „Курєрок“ підтримує своє попереднє твердження, що о. прал. Куніцький „відвідував різні канцелярії „Авсвертігес Амту“ та крім агаданого меморіалу передав п. Цехлінові „ниязу коротких і довгих заміток, які доповнювали те про меморію“. Цими замітками були: а) про роль КПЗУ, б) про часопис „Рада“, в) про відношення до д-ра Євгена Петрушевича і г) „виводи які пояснювали внутрішні відносини й взаємні суперечки різних українських груп“. (Яких — про це „Курєрок“

не каже, покликуючись лише на... пам'ять о. прал. Куніцького). В одній з декларацій, писаних у Берліні (так каже „Курєрок“) „о. пралат бавився навіть у випахування представників та отримування різних фактичних і „моральних мандатів“ для різних осіб, діючих „при німецькому уряді“. О. пралат (читаємо там) грав роль „медіатора“ (? — Ред.). В його „про меморію“, кажучи про вибори до ЦК „своєї партії“, буцім то написано таке: „...вибори переведено головню та кож тому, щоб згідно з бажаннями заінтересованих закорд. кол. доказати...“ (що таке доказати, цього теж не довідуємося). Казалося там, буцім то теж, що політична програма нашого Об'єднання проявляється у безоглядно неприязному ставленні супроти Польщі“.

Після таких „ревеляцій“ слідує пайка звичайних лайок: що о. пралат — мовляв — був „платним агентом“ і „стосував методи підлабування себе своїм хлібодавцям“. Вкінці знову чуємо те саме, що о. пралат Куніцький був — чи хотів бути — у краківського генер. німецького консула.

Найцікавішою є заява редакції „Курєрка“, що вона знає не лише те, що о. пралат Куніцький говорив у Берліні, але й що говорено про нього й його „оферти“ в нім. мін-стві закордонних справ після його виїзду з Берліна! Шкода, що „Курєрок“ не додав, яким робом має такі геліяльні „інформації“...

Етнографічна виставка в гімназії СС. Василіянок у Львові.

I.

Цьогорічна весняна виставка прикладного народного мистецтва, що її уладила кооператива „Українське Народне Мистецтво“ разом з пп. Кульчицькими в салях Музею Наукового Г-ва ім. Шевченка у Львові, пройшла з відомим великим успіхом та дала почин до її не менше успішного повторення в Станиславові і в Данцігу. Тепер приходить час занотувати з задоволенням четверту подібну, хоч — що правда — скромнішу імпрезу. Тим разом є це виставка тільки оригінальних народних вишивок майже з цілої нашої етнографічної території, яку уладила у себе гімназія СС. Василіянок при вул. Дауготша у Львові.

Ясна руханкова сая, не переповнена за надто експонатами, робить справді миле, привітне враження. Білі однобарвні стіни нагадують нутро просторої світлиці, а кілька вазонів живих квітів цілком добре усувають враження мертвоти виставових сал. Кругом повід стіни розставлено сім манекінів у комплектних, переважно жіночих одягах, що треба вважати головним плюсом виставки; між ними видно й самі сорочки в цілу довжину, підперезані тканим поясом. На стінах уміщено багато різнож цілих сорочок (асіх їх має бути до 70 у збірці), між якими пізнати зараз буковинські з широкими темними вишивками, подібні до них покутські

й полуднево-подільські з дещо яркішими зорами та сокальські у пестрі квіти. Все те зрідка перетикане окремими зразками візців на картонках, що їх винято з альбомів. На двох столах по середині вишивки з Вел. України, зокрема прегарний обрус.

Окрему цілість творить естрада салі. Ціла задня стіна вкрита картонами з новими та старими вишивками, але їх переважно темний тон за мало відбиває від темних картонів на вишневому тлі. Деякі візці дуже інтересні композицією, інші знову зручним добром спокійних красок. Збірка на всякий випадок уже цінна і практично нашта в альбоми. Низом на естраді є між іншим кілька дуже гарних гуцульських зменшених ляльок із дбайливо імітованим уплітом (оригінальна гуцульська робота), а з боку трохи дрібної гуцульської кераміки. Шкода тільки, що це річі експортні, а не справжні гуцульська кераміка домашнього ажитку.

II.

Отся вдатна виставка насуває рівночасно кілька думок щодо доцільності та організації таких шкільних збірок. З повним признанням треба повітати цього роду виступ та намір закласти у себе свою власну збірку в характері шкільного дидактичного музею. Наша гарна народна ноша з неможливою послідовністю

життя поводи заникає і модернізується. Відникла у війську чи на міській службі молодь цурається свого рідного одягу, парубок без бубнястих брічєсів, а дівчина без „литкових“ (тілістних) панчів не покажеться нині в церкві чи на музиках і так поводи наш народний стрій можна буде оглядати тільки по музеях, як це сталося вже в більшій частині західної Європи.

Тому треба такою шкільною етнографічною збіркою зацікавити в першу чергу молодь, показати їй на призиранні матеріалі наглядно величезне багатство, красу та оригінальність народної мистецької думки, збудити в ній справжню пошану для своєї рідної, віками витвореної ноші, навчити її любити її та зберігати як народний скарб. Коли інтелігентна молодь пізнає красу наших вишивок, мережок і галтів, то певно і в неодній зовсім модерно улаженій хаті випруть вони тендітні прикраси та знайдуть пристосування як декоративне мистецтво. Таке зрозуміння і пошана для них серед інтелігенції може подекуди спинити опоганювання та затрату народної ноші серед простолюдів.

Велике значіння для етнографії мають повні комплекти народних одягів та окремих візців вишивок з цілого краю, раз для власного ажитку в прикладній мистецтві, а по-друге для історичного збереження їх у шкільній збірці чи в редакції їх у тій цілі у краєвий музей. У жіночих школах підчас годин ручних робіт замість слейду, де дівчата вчать обходитися з гніблем і пилкою, булоб далеко корисніше познайомлювати їх з різною технікою народних вишивок, які вони могли би пристосовувати до прикрас власного одягу. Коли-ж при школі зановується етнографічна збірка, моглиб учениці на годинах робіт зробити на основі існуючих готових форм ляльки та вишити на них повний жіночий і мужеський одяг своїх сіл. Такі ляльки-манекіни дають вірний образ народної ноші та сповняють дуже адекватну роль на етнографічних виставках.

Вкінці думаю, що популяризування нашого мистецтва виставками поміж чужинцями може зробити сильніше враження та викликати триваліше зацікавлення нами, як не одна гримка політична промова на міжнародній арені.

Д-р Я. Пастернак.

Вперте запертя стільця, нежити грубої китки застіл в кішках, здуття, болі в боках переходять при ажипанні рано і вечір по шляхочці природної гіркої води „Franciszka Józefa“. Домогатися в аптеках!

Ще одна підвишка податків.

Ухвалений 16. ц. м. радою міністрів проєкт закона про підвишку податку від пива, вина, меду і т. п. приносить важні зміни. Податок від пива, який побирали досі при фабрикації, тепер буде побираний при продажі. Проєкт вводить податок від овочевих вин, які досі були від нього вільні. Підвищує також податки від вин виноградних і родзинкових. При усталюванні податку від пива проєкт устальовує три нові роди пива, що підлягатимуть оподаткуванню: 1) повне пиво; 2) дубельтове і 3) міцне. Податок буде обчислюваний від гектолітра не при виробі, як досі, але від спожиття.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 20. ВЕРЕСНЯ 1931.

ЯР. МАНДЮКОВА.

2)

Слідами козацької слави.

Торги з візниками.

Перед дворцем багато підвод, фаєтонів. Нас чіпляється двох жидків: де завести?

— До Берестечка!

— Сьомо? До Берестечка? Оо, то далеко! Трицять віорств — і він зажурено поцмокує губами, ніби жаліє нас.

Нам не хочеться вірити, що це так далеко, бо нас інформували на чотиринадцять км., а тут на тобі!

— Ото попали! Краще було оглянути Радивилів і вийти з поворотом — висувається рішучий проєкт одного з вигідніших панків.

— Чудесно! Нема що казати! Стільки рішень, врешті! Іда серед ночі й раптом — „Радивилів“, — що це вам, панове?

— Ні, ідемо, все одно — раз мати родила. Чейже й тих трицять віорств якось перебудемо.

— Отже скільки хочете до Берестечка? — звертається наш провідник до візника.

— Трицять злотих — не закінувшись, каже він.

— Оооо! — натягаються еліпсою уста, а біля кишені стає що-найменше неприємно. Провідник в швидкому порохівнику зда-

ється якимось фантомом у сутінках ранку, що, широко розмахуючи руками, голосно висказує свої думки. Вся громада бігає за ним, наче розгублені курчата за квочкою. Одні намовляють погодитися з візником, інші ні. Жидок сміє за рукав:

— Нині?

— З вами не ідемо — відказує провідник.

— Цьому?

— Що вам, ви сказалися? Та за трицять злотих я купив би обі ваші кавулі, ще й з вами в додатку.

— Цьому, можна згодитися, ви ще не дали, я не взяв, вас на фаєтон за багато, вам би треба два повозки, а може дати вам віз?

— Добре, хай буде і віз, але десять злотих.

— Десять злотих, пх! Таке панство за десять злотих хоче по пісках возитися... — І жидок ображено відвертається та йде до своєї повозки.

Питаючим зором слідимо вираз обличчя нашої теперішньої голови, ну?

— Пх! тепер десь лезати й шукати фіри?

— І не булоб краще погодитися та зайти холодком, замість опісля пектися на сонці?

Жидок ще раз питається, чи ідемо, але стрічається з негативною відповіддю.

Починає потрохи розвиднюватися, видно обриси будинків, парку, митного уряду. Переходимо залізничний шлях та йдемо в незнане містечко. Відразу адаряє в очі широкий простір („в Расей місця багато“), вулиці широкі ніби париські бульвары, прикрашені язяками

буйних дерев, а з густих садків виглядають чистенькі домики.

Деякі з наших, широко відчинивши рота, зовсім безцеремонно позіхають.

— Не видно де якого люда?

Не видно, тільки біля воріт завзято брешуть собаки й сонливо відчиняються віконниці.

На вулицю виходить перша людина: замітач. Із незвичайною втіхою витаємо його, всеж таки якийсь живий чоловік від якого можна засягнути потрібних пояснень.

— Можна у вас дістати підводу?

— Да, да, очень красівую — і веде нас до якоїсь гарної хати.

Стягають господаря з ліжка, але він і за двадцять злотих ледви годиться, бо має снопи возити.

Бачимо, що з тих переговорів нічого путнього не вийде, йдемо далі. На перехресті вулиць присідаємо на камінних східцях і чекаємо на провідника, що пішов у пошукування. До нас підходить замітач і зовсім безцеремонно зводить хмари куряви. Тікаємо на другу сторону вулиці, під жидівські віконниці.

Дорогою підбігає котеня і нявкає в інтернаціональній мові. Наші жінки халпають його на руки і пестять, бо наразі нічого іншого нема під рукою...

Діти наші сидять похнюплені і протирають очі, обсервують протилежні двері, аноз яких доходить приємний запах свіжого печива (Продовження буде.)

Перед розбиттям конференції Круглого Стола.

На комісії федеральних устроїв Круглого Стола в Лондоні Ганді виступив з гострою критикою організації конференції. Він сказав, що король Юрій має право дикти дорадників, бо на конференції запрошено не справжніх представників індійського населення, але урядових при-

служників. Крім того Ганді висловив своє невдоволення зі самих нарад, які займаються пустяками і не доводять до цілі. Він сказав, що не думає довго сидіти в Лондоні і давати урядові нагоду творити фікцію, будучи на конференції була на добрій дорозі.

Ганді про незалежність Індії.

В парламентарному клубі партії праці в Лондоні виступив гіндуський провідник Ганді і в розмові з послами ствердив, що рах, що прямує до цілковитої незалежності Індії з задержанням призначив взаємини з Вел. Британією. Я прийняв скли. — говорив він — щоби боронити справ

гіндусів, 85 проц. індійського населення мешкає по селах і завдяки теперішньому режимові при- висломе до бездіяльності терпачи велика не- достаток. Коли гіндуські селяни хотять звисолити в англійського ярма, то тільки тому, що не хотять бути розодними.

Пасивний білянс Америки.

Перший раз від 1926 р. З'єднені Держави Північної Америки мають пасивний торговель-

ний білянс. В місяці серпня ц. р. прибув був на 1 мільон доларів більший від вивозу.

Банковий комісар у Німеччині.

Оголошено проєкт декрету, що між іншим передбачує покликання окремого банкового комісара для контролю над німецькою банковістю. Параграф 3 проєкту так означає його компетенції: Банковий комісар має постійно інформувати про положення німецької банковості і стан німецької кредитової господарки, особливо в П

рносинах зі заграничною та визначати на ведення інтересів відно до загальними потребами німецької господарки. Проєкт декрету, що ривняється удержанню німецької банковості, викликав зацікавлення всіх держав, заінтересованих у фінансовості німецької держави, і буде ще предме- том нарад урядового кабінету.

Неспокій в англійській флоті.

У зв'язку з „бунтом“ англійської атланті- ської флотії військова чхала паналада строї протиміри, наслідком чого 16 воєнних кораблів рушило до своїх портів. Тимчасом адміраліція розглядає одержані скарги і має погрозити їх так, щоби моряки, вернувшись до порту, не були дальше ферментом, який міг би поширитися на інші порти. В тіа цілі спрямовано цілу флоту до трьох головних портів: Портсмута, Девона- гор і Четам. Команданта порту Четам покликано до Лондону задля обговорення страйкового по-

ложення. Тимчасом у парламенті міністр флотії Чемберлен заявив, що хотів британський уряд готово прийняти погрозити догання моряків, то однак дальші неспокої мусів би уважати за аномалію дисципліни і відповіло трактувати. Опісля розпочалася в палаті громаднх дора- та в справі флотової поліції.

Зачувати, що й серед середземноморської британської флотії данся зазначити неспокої на тому самому підкладі.

Після замаху під Будапештом.

Похорон 10 жертв залізничної катастрофи під Будапештом відбувся 16. ц. м. при участі великих мас народу, між ними був навіть пре- мер гр. Кароліа і іншими міністрами. На знак жалоби припинено на 5 хвилин рух на всіх ма- дярських залізницях.

Свідство в справі замаху на поспішний по- їзд Біа Торбаль ствердило, що найдені живлені батерії були куплені в Будапешті, а експлат в скількості півтора кг. був спроваджений із за-

граници. Арештовано двох нових підозрілих люд- ців, братів Шакаші і Ренгера, комуністів, у яких при ревізії знайдено комуністичні відозви, цілий залізничних мостів і електрики про хемічний склад різних вибухових матеріалів. Перед замахом хо- тіли внаслідок чотирьох анта без шперів, але їм відмовлено. Біля В'я Торбаль найдено під корчем експлатовий набій. Замахомі робили мабуть тут бомбу в один набій збудили.

Втікачі з Радянщини.

Коло Корда пов. Рівне 16. ц. м. хотіло пе- рейти границю в Радянщини до Польщі 15 цв- євських осіб, озброєних крісами. Коли втікачі, між якими була одна жінка, наблизилися до гра- ниці, радянська границна сторожа з наближе- чої станиці почала до них стріляти. Втікачі від-

повили також з крісів і серед стралящих троя їв них, між ними жінка, були вбиті. Рентя, 12 осіб перейшла на польський бік і віддала польським границній сторожі 7 крісів і 300 набоїв. Їх від- ставлено в глибину краю.

Гайда пригадався.

Делегація організації російських емігрантів на Далекому Сході авернулася до б. чеського ге- нерала Гайди, щоб обияв провід протівішпо- ванського руху. Гайда мав на це згодитися, хоч

одночасно вказував на великі труднощі, які ста- луть на шляху при практичному здійсненні акції.

Не забувайте про тих, що в боротьбі за кращу долю Народу стали інвалідами. Жертуєте в хосен українських інвалідів!

Новий зшиток Української Загальної Енциклопедії.

Перед кількома днями появилася новий зши- ток Української Загальної Енциклопедії, а чер- ги 12-ий, або 2-ий II. тому. Зшиток цей вийшов за серпень 1931 р. (стор. 129—256) і містить га- сел від „Ісая“ до „Кирилиця“. Зшиток, як і всі попередні, виданий на гарному папері і багато ілюстрований.

З важливіших гасел у 12-ому томі відмітимо ось:

Буква „І“: Ісидор, Ісаям, Ісландія, Історич- ний матеріалізм, Історичні товариства, Історія Русів, Ісус Христос, Італія, Ішенио.

Буква „І“: Іван, Ігорібіа Івасек, Іргене, Іречик

Буква „І“: Іоаким, Іоаніти, Іованісін, Іо- гансен, Іод, Іона, Іонський стиль, Іордан, Іорк, Іоффе.

Буква „К“: Каба, кабелі, кава, Канкан, Кантський, Каванова, кава, календар, каліна, Кальварія, Кальницький Камінець, Канада, Кант, капітал, Каміст, Караджіч, Карзо, Кар- Коніт, капітал, Каміст, Картація, картографія, манський, Карпати, Картономіа, Ката- картона, Капсієво, Морє, катакомби, Ката- льонія, Катеринослав, Катковський, Кашенко, льоніа, Катеринослав, Катковський, Кашенко, Кайтка-Основаєнко, Кельти, Кемаль Паша, Ки- єво-Печерська Лавра, Київ, килимариство кя- парис і т. д.

Футра

жіночі
та
мужеські
шапки

писи
нановіших
журналів

виконує
українська
кушнірська
робітня

Юліяна
Глушевського

Львів,
вул. Коперника
ч. 16. II. поверх.
Тел. 54-46.

3-10

ОСТАННІ ВІСТІ

КОМІТЕТ ТРЬОХ І ПАЦИФІКАЦІЯ.

До Варшави прийшла вістка зі Женеви, що 18. вересня на засіданні Комітету Трьох запа- ле постанови, щоби представити Лізі Націй справу петний, яку свого часу зложив українці, а яка торкається паціфікації Сх. Галичини.

Згідно з ухвалою Комітету Трьох Рада Лі- ги Націй має зайнятися справою українських петний на одному з найближчих засідань. Хто в Раді реферуватиме справу паціфікації, ще не відомо. В склад Комітету Трьох входять де- легати: Англії, Еспанії та Норвегії.

Справа німецької меншини у Раді Ліги.

19. вересня Рада Ліги Націй розглядатиме справу меншин на Гер. Шлезьку. Промоватиме мін. Курціус і Залеский.

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ СОЙМУ.

У політичних колах Варшави розійшлася чутка, що в найближчих днях скличуть сойм на надзвичайну сесію. Він має погрозити проєк- ти законів в справі боротьби з безробіттям. Ре- чинешь тієї сесії устійнить на 1. або 2. жовтня. Після погрозити податковим проєктом і справу безробіття сесію замкнули би. Бюджетову се- сію скличуть із кінцем жовтня або в перших днях листопада.

РОЗПРАВА БЕРЕТЕЙСЬКИХ ВІЗНІВ ПРИ ЗАЧИНЕНИХ ДВЕРЯХ.

Є чутки, що тому, що б. берестейські в'язні обанувачені в держ. армії, розправа проти них відбуватиметься при зачинених дверях. По- лизьких 186 свідків, а найбільше тих, яких уже переслухували в політ. процесех Центрфронт та за замах на Пасудського.

НОВІ РЕДУКЦІЙ ПОІЗДІВ У СХ. ГАЛИЧИНІ.

Міністр комунікацій Кін вистав розпор- док про нові редукцій поїздів, головом у лизь- ській та статистичній дирекції.

КРИЗОВИЙ ПОДАТОК.

Польська рада міністрів ухвалила досі такі нові податкові проєкти. Проєкт т. зв. кризового податку, який збільшує податок доходний, від- татієм, від пива, вина, меду та справу війни- ки степленних оодат. Новелізація оборотового й маеткового податку ще не погрозжена. Заї- меться нею мін. рада в найближчому тижні.

ЛИТВА ДОМАГАЄТЬСЯ ВІЛЬНА.

ПАТ повідомляє з Ковна, що литовський уряд у меморіалі до гагського трибуналу заяв- ляє, що Литва все старалася мирно погрозити лизьський конфлікт, хоч П. Польща напала. Вважши під увагу політичне, культурне та прав- не значіння Вилешчини для Литви, годі відмо- вити прийнявше мирні репресії. Міжнарод- ния право допускає такі репресії, коли вони не будуть шкодити інтересам третіх держав. Ли- тва не відписала барсальонської конвенції в справі вільного транзиту, тому не обов'язана отакрати правничу комунікацію між Клайпе- дою, Вильном і Гродном. Недостача безпосе- редньої комунікації з Лівією та СРСР не тор- кається інтересів третіх держав, бо Литва ко- ристується іншими залізницями, а СРСР спра- вляє свій експорт до Чорного Моря. Досі ні- одна з третіх держав не зверталася до лит. у- ряду, щоби отворив комунікаційний шлях Вильно-Лівія. З огляду на литовські інтереси комунікації на відтинку Лендларі-Ковшари не буде отворена, поки не урядуватиме лизь- ської справи.

ЕСПАНИЯ НЕ Є РОБІТНИЧОЮ РЕСПУБЛІ- КОЮ.

З Мадриду повідомляють: Тому, що ухв- лений 17. вересня кортесами І. уст. конституцій може аналізати за кордоном некорисну інтер- претцію, палата постановила унеможливити вчи- раппе голосування. Уступ цей зредукують ма- буть так: Еспанія це демократична та абсолю- та республіка, основана на праві.

Коломийські гімназисти перед судом.

Другий день судової розправи проти Конст. Сельського і 7. тов.

До полудня складали зізнання прокураторськи свідки. Це функціонари тайної і мундурової поліції з Коломиї, що приловили або переводили вступне свідство проти обвинувачених. Відповідних свідків оборони нема.

Перший зізнає постер. Ян Войтович. Він перший зауважив обвинувачених Сельського і Кузьмівну, як вони обоє нічю 28. VIII. 1930 р. розлізалися на вулицях Коломиї „Сурму“. Зрештою повторює це, що є у протоколах попередніх зізнань.

На обставини як переводилося переслухання, чи були Сельського і що найдено при ревізіях, особистій і домашній, зізнає Войцеховський, функц. тайної поліції.

Викаючає побиття в'язня; в'язня тільки стеріг. Взятий у перехресний вогонь запитів оборонців мотається у своїх відповідях, при чому оборонці стверджують деякі неточності.

Дальше розпитувано ком. Шпалю, повітового команданта поліції в Коломиї. Цей зізнавав дуже об'єктивно. Він перший переслухував його в поліції і подає, що тоді Сельський візнав, що не належав до „УВО“, а був там тільки початкуєм новиком.

Переслухування Сельського відбувалося без яких репресій, биття і т. п.

Що до Марти Кузьмівної, то вона подала вже тоді, що належить до УВО і вважає це належання такою самою честю як колись належання до ПОВ, на відповідний запит свідка сказала навіть, що убила і його, колиб одержала такий приказ.

Вкінці останній свідок Дильський (функц. сл. пол.) оповідає подробиці про обставини, серед яких переслухувано обвинувачених. М. ін. подає як опинилися на лаві обвинувачених Маруняк, Березонський, Михалевський і ін., а саме Сельський на запит хто може бути членом тайної організації подав їх назвища. У цьому згоді утвердилась поліція, коли найшла при ньому малий нотесик і картку, де шифром були виписані імена або псевдоніми вище названих обвинувачених як пр. „Дзюньо“ мало означати Маруняка, „Кутасик“ Гнатишака і т. п.

Після переслухання цього свідка оборонець д-р Ганкевич ставить внесення на покликання відведових свідків, а то д-ра Маціборка, консп. адвокат у д-ра Шпайла, на факт, що Сельський та його відомість переписав на машині „Евіденц. Листок“, призначений для спортивних цілей, а далі, на покликання як свідків прокуратора Врубеля і д-ра Андрія Чайковського, перед якими Сельський скаржився на побіи. Прокуратор спротивляється цим внесенням, при чому подає, що не обстоє твердження акту обвинувачення,

що „Евіденц. Листок“ був владжений для членів тайної організації.

Предсідник Тертіль по короткій нараді трибуналу оголошує ухвалу, яка не прихильється до внесків оборони, а рівночасно замикає доказове поступовання та роздає суддям присягам питання щодо вини обвинувачених.

На салі і лаві суддів присяглих слідно перемучення і скуку. Всеж таки предсідник намагається розправу покінчити сьогодні.

Щодо питань, то вони вповні відповідають тенорові акту обвинувачення, який кожному обвинуваченому закидає дальшу участь у злочині з § 58 т. п. (переховування „Сурми“ і приналежність до УВО) а зокрема обв. Марунякові і Сельському придикування („вербоване“) нових членів до тайної організації.

В імені трьох оборонців ставить внесок д-р Л. Ганкевич в напрямі зміни § 58 на § 65 ц. (підбурювання) і § 24. пресового закону.

Прокуратор у довшому правному виводі протипить внескам, а трибунал відкидає їх. Підчас коротенької перерви оборонці роблять наступ на лаву суддів присяглих, намагаючись переконати їх, що вже час на обід, всежтаки енергійний предсідник доводить до того, що до голосу приходить ще прокуратор, який говорить до год. 14.30, після чого предсідник зарядив перерву до год. 16.30.

Промову прокуратора як і оборонців подамо в скороченні у найближчому числі. Закінчення процесу сподівається сьогодні ввечері.

П Р И С У Д.

Після пополуночної перерви промовляли оборонці д-р Ганкевич, д-р Шухевич і д-р Старосольський.

Около год. 6.30 скінчив промовляти д-р Старосольський і слідувало коротке резюме предсідника. В год. 6.45 пішла лава присяглих на нараду. Після наради проголосив провідник лави присяглих вердикт:

К. Сельський 10 голосів „так“ (у цьому і ще й за вербування до УВО) 2 „ні“; Марта Кузьма 11 „так“, 1 „ні“; Мариняк В. 10 „так“, (у цьому 3 ще й вербування), 2 „ні“; Гнатишак 11 „ні“, 1 „так“; Березонський 10 „ні“, 2 „так“; Михалевський 12 „ні“; Кузьма Марія 12 „ні“.

На основі цього вердикту трибунал видав присуд, яким визначив Конст. Сельському кару 1 року тяжкої в'язниці, Марти Кузьмівній 14 місяців, а Марунякові 1½ року тяжкої в'язниці з загостренням. Решту обвинувачених увільнено.

Всім трьом зарахували слідчий арешт. Тому Сельський вийде на волю, а Кузьмівна має відсидіти ще кілька днів. Маруняк має відбути ще 4-місячну кару.

Під закидом приналежності до УВО.

18. вересня відбулася перед самбірським судом присяглих розправа проти торг. інжиніра Омеляна, якому акт обвинувачення закидав приналежність до УВО та що незаконно перей-

шов із ЧСР. до Польщі. Наслідком вердикту суду присяглих трибунал увільнив обвинуваченого. Боронив адв. д-р Рогуцький.

НОВИНКИ

— **Евген Говикович** веде свою роботу фугер у Львові, вул. Домініканська 4. Тел. 67-54. 404

— **ОО. Катехитам і Парохам до відома!** Кооп. „Священства Поміч“, Станіславів, Лизова 1. поручає найкращі підручники до навчання релігії в народних і виділових школах, апробовані всіма трьома Впресов. Одиаріатами. 1. Малий катехизм хр. кат. рел., ціна 9-80 зол., 2. Коротка біблійна історія ст. і нов. зав., ціна 1-50 зол., які гарним зовнішнім виглядом, добірною методою та конкурентною ціною зеднали собі загальне прирнання. Від замовлень понад 25 прим. не числяться коштів пересилки. Приймається комісові замовлення. Попирайте кооперативне, шкільне видавництво! 4-2 5-10

— **Виставка французького та Італійського мистецтва.** Пригадуємо, що в неділю 20. ц. м. в год. 11.30 буде відчинена в Національній Музею (Мохнацького 42) перша виставка Асоціації Незалежних Українських Мистців з участю запрошених визначних сучасних французьких та Італійських мalarів і Української Париської Групи. З львівських мalarів бере участь у виставці мистець Олекса Новаківський. Виставка потриває до кінця жовтня. Ближчі дані в афішах.

— **Львівська філія ЗАСП.** Крім Союзу драматичних артистів ЗАСП., який тепер дає вистави в Театрі Річкоролостей, утворилася у Львові окрема група драматичних артистів п. п. Львівська Філія ЗАСП. під проводом відомої артистки Ваули Семашкової. Союз цей нині на днях почин-

ає драматичну працю. Як перша піде комедія англійського письменника Могена „Коли вернешся?“ Прем'єра „Коли вернешся?“ визначена на 23. вересня. Артистка Семашкова виступає в тій комедії в зовсім відмінній від її дотеперішньої акторської творчості, бо в комічній ролі.

— **Цукор для дітей вільний від податку.** Між проектами законів, зв'язаними з акцією задля злагіднення наслідків безробіття, є проект, що цукор для дітей має бути вільний від податку. Діло про цукор, призначений для дітей в школах і заборонках в часі боротьби з наслідками безробіття. Звільнений буде від податку цукор, побираний в цукроварні Комітетом Допомоги для Безробітних.

— **Редукція замужніх жінок.** На засіданні соціальної комісії шлеського союму прийнято резолюцію, що домагається звільнення з праці замужніх жінок в урядах підчинених воевідському урядові та взагалі в державних урядах на Гор. Шлеську.

— **Арештування українців в Аргентині.** „Л. Курер Подз.“ повідомляє, що в Аргентині арештувала поліція 11 українських саботажистів (?). Ближчих відомостей про це не подає так, що про вартість цього „власного телефонату з Буенос Айрес“ можна сумніватися.

— **З львівської хроніки.** З мешкання із Гальфердінга при вул. Романовича щезли дорогоцінності варті 700 зол. — Крізь вирізаний отвір у дверях мешкання Вероніки Грохольської при вул. Кохановського виніс невідомий amator жіночий одяг вартості 500 зол. — З ресторану Симона Вайнбаума на Знесінню забрали сирогенні гості напійки варт. 400 зол. — Пропав без сліду син Анастасія Навроцької зі

Знесіння 14-літній Казимир. — З коридору гостиниці „Гранд“ при вул. Лейбоніа винесли „непрошені гості“ паку галантерейних товарів варт. 5000 зол. Трьох підозрілих у цій крадіжці поліція запросила до безплатної „гостиниці“. — Шая Лернер зі Стрілєк програв на „колесі щастя“ на площі Сольських 30 зол.

— **З краєвої хроніки.** Старостою в Скалаті іменували дотеперішнього референта тернопільського воевідства Романа Буліча. — Під грозою револьвера хотіли бандити ограбити Миколу Гавришака в Бориславі. На крик сусіда Котика бандити втекли.

— **Арештували виконавця нападу на поштового післанця 31.** липня виконано напад на поштового післанця біля Пишніці, пов. Ніско, при чому забрали в нього 4.500 зол. і грошові листи. На днях арештували головного виконавця того нападу Томаша Кшалю. Ще передтим арештували співників Кшалі Яна Піжа і Стан. Лапцюха.

— **Наглий суд у Перемишлі.** В Ніжанковичах на полі в бараболях поліція приловила Ст. Гавронського, який вбив 22-літн. Йос. Новака. Прокуратура веде слідство. Вбивник стане мабут перед наглим судом.

— **Летунська катастрофа.** 18. вересня біля Полоцька підчас летунських змагань упав літак 2. летунського полку з Кракова. Літак розбився, а пілот серж. Копцюк і обсерватор пор. Боровський згинули на місці.

— **Трошки статистики.** Статистичний Уряд Виділу Громадської Освіти в Вашингтоні подає, що в Зед. Державі є 4.283. 753 неграмотних у віці вище 10-и літ. Це число означає лише 4.3 проц. неграмотних серед цілого населення Зед. Держав.

— **Страшний буревій** перейшов над каліфорнійським містом Веракруц і перевернув кілька кораблів, які затонули. В околиці Санта Розалія згинувло підчас бурі 500 осіб.

МУЗИЧНА ШКОЛА САБІНИ КАСПАРЕК

подає до відома, що на основі рескрипту Міністерства Віроісповідань і Освіти а дня 13. серпня 1931 має право прилюдности (зворот оплати, валізничних знижок і ін) та видає річні свідоцтва і абсолюторії та ДИПЛЬОМИ НА РІВНІ з усіма КОНСЕРВАТОРІЯМИ В ПОЛЬЩІ,

включаючи державні в Варшаві, Познані і Катовицях

— **Заробітна плата звірів.** Фільмові артисти звіринного світу мають місячні заробітні платні, які перевищують в десятки разів „людські“ зарібки пересічного громадянина. Є між фільмовими акторами-звірями й „зірки“. Пес Рін-Тін-Тін заробляв казочні суми. Привчений до фільмової гри пес заробляв 200 дол. за день праці, малпа 180 дол., загально відомий бульдог із підмальованим оком (з фільмів Фокса) 400 дол., гуска 50 доларів. Тим, що жалітимуть, що не є хоч звірними „зірками“ срібного екрану, скажемо для потіхи: зарібок тих звірів опиняється в кишенях їх людських власників.

— **Підморська вінда.** В Мадриді показував один інжинір модель нового винаходу, подібного до легкопаду. Цей апарат дозволяє нурцувати видобутися з морських глибин без помічі сторонніх з поверхні моря.

— **Зброю забрали, грошей не торкнули.** Невідомі люди забрали в ночі з магазину зброї в Будапешті всі кріси, кілька тисяч набоїв, мисливські ножі, револьвери, пістолі і т. д. Грошей, 30 тисяч пенгів, не взяли.

— **Міліонер для безробітних.** Ньюйорський міліонер Едвард Геттон призначив сто тисяч пачок з харчами для безробітних. Кожна пачка буде містити 16 різних харчевих засобів, що скоро не псується, вартості 3-х доларів. Роздаватимуть їх у зимі. Минуволі зими Геттон роздавав три тисячі обідів денно.

— **Повстання на Кавказі.** Грузинське пресове бюро повідомляє, що в кількох місцевостях Грузії вибухнуло селянське повстання на тлі примусу колективізації. Число повстанців у Західній Грузії доходить до 2.000 осіб.

— **Обрив „хмар“.** Близько м. Монтань в Франції впала велитенська хмара білих мотилів. Настав сумерк і навіть літаки мусіли задержатися, бо летуни не могли найти дороги. Земля була вкрита білим ковром — мов би снігом. Ці мотилі не ажывають крил і вітер несе їх так само, як саранчу.

— **Більшовики торгують.** До Риги вивезли більшовики на продаж образи світових мистців. Між іншими образами є там теж образ кисти Рафаеля „Мадонна з дитиною“. Про оригінальність цієї картини висловиться покликаний комісія знавців.

Український Театр під адм. пров. І. Волощука.

ЛЮБАЧІВ:

19. IX. День і ніч.

20. IX. Ой не ходи Гриню.

У підготовці: 1) Вояка першої Малахаскару, 2) Мисель-Андреева, 3) Дон Жуан (4) Альрауно по повісті Еверса. — Склад театру: пані: Вірська, Істоміна, Іванчушина, Кемпа-Маскота і інші панове: Кемпе, Опар, Радванський, Тимчук, Турченко, Шашаровський і ін. Театр об'єднаний під адм. пров. відомого адміністратора бунного театру ім. І. Тобілевича і Волощука. Театр прийме молоді, пристойні, інтелігентні панночки „сопран“ на ролі субреток і трьох музикантів саме: П. скрипка, чепель і джаз. Оферти надіслати на адресу оголошеної в часописі.

Новоутворена філія Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові при вул. Бальоновій ч. 2. Початок науки 1. жовтня. Вліси в головному закладі, Шашкевич 5, щоденно в годинах 15—19. Число тел. 37-15. 513

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГОДИННИК ВАШІ буде надаліше направлений у найбільшій годинничарській роботі Івана Зелетейраха Львів, пл. Марійська ч. 5 — 3 провінції просимо репаранції прислати поштою. — Староводні жіночі годинники аереробляємо на ручні. 130

КОСІВ м/ КОДОМІНІ, пансіон Еугеній Лукашевської приймає гостей цілий рік. Ціни знижені. 467 2-3

ЦЕЮ ДОРОГОЮ ШУКАЮ для свого 29-літнього швабра з інтелігентної родини, круглого сироти, який однак власними силами вловив загравничний зинадон магістра фармачії, жінки, яка помагає до покінчення студій (нострифікації). Прошу про предлошення з фотографіями лише пань в інтелігентної родини до літ 25. За зворот фотографій і дискрецію ручу словом честі — Листи до Адм. „Діла“ під „Антикар“. 493 2-2

ФАБРИКА ЕЛЕКТРИЧНИХ ЛЯМП і металевих виробів „GALWANJA“, Жуайського 11а — Тел. 20-54. — Ціни фабричні. 30 33-2

АНГЛІЙСЬКОГО, декіль поодинокі і збирно уділяю. — Зголошення до Адм. „Діла“ під „Англіяка“. 495 3-3

ПРИЙМУ на станину ученику або студентку. Харч дуже добрий. — Несьятовська, вул. Копцова 4 П. двері 7. 502 2-2

ПОТРІБНА на провінцію учителька з фортепиано, який можна би поручити науку й догляд над 8-літнім хлопчиком. — Листи до Адміністрації „Діла“ під „Погідна відача“. 503 2-2

АБСОЛВЕНТ гімназійний обійме посаду домого інструктора. Некедані вивчення — Зголошення пересилати до Адм. „Діла“ під „Абсолют“, 504 2-2

ОКАЗІЙНА ПРОДАЖ ФАБРИКИ ЧОКОЛЯДИ І ЦУКРІВ у Львові (Середня) і повний рух з добре випрацьованою маркою за ціну 5000 км. долларів, можлива частинна сплата. Інформації: Книжарів Д. ра Ляхуса, Львів, Браер-вська 6. 516

ИНТЕЛІГЕНТНА ЖІНКА середніх літ з свідченою родиною, без родинних зобов'язань, шукає місця до управи дому. Зголошення до Адм. для „Марії“. 506

КАНДИДАТ АДВОКАТУРИ з судовою і бюрою практикою шукає місце в адвоката від 1. X. п. р. Адміністрація „Діла“ під „Цицький“. 512 1-3

МУЗИКАЛІЯ. Засумуй Трембіто, солов'ї, „Легкі твори“ ч. 3. Безгорованого на фортеп'яно, по 1 зод. 189 3-5

ТОЛОЧУ десені на пластових плашках навіть старих, винтажних, відслідую, вищу, переробляю. М. Волянська, Львів, Соборського 12, тел. 17-01. 325 4-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст негуз, серця і мозку

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 і пересілення Рентгенів.

OVOMALTINE

Не лише діти, але й старші повинні заживати щоденно Овомальтину. З огляду на свою легкостравність в Овомальтину відживчим средством неопієної вартості для старших, яких органи травлення не раз уже не функціонують так справно, як у молодості, а яких організм вимагає спеціально вартісного відживлювання. Овомальтина, втворена з найцінніших природних продуктів, як солод, молоко, яйця і какао, крім цього маючи в собі вітаміни і лецитину, має велику відживчу вартість, є знаменита в смаку і легка до приправи. Овомальтина — це енергія і засіб сил до щоденної праці для всіх.

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA
D' A. WANDER, SP. AKC.
KRAKOW
PROBKI WYPRÓBOWUJĄC BEZPŁATNIE

1-2 ПАННОЧКИ прийму на мешкання з харчем, або без. Окрема кімната, здоровий харч. — Зємляковського ч. 2, партер (біля пл. св. Юра).

МАШИНИ ДО ШИТТЯ „SINGER“ — „KAYSER“ по найнижчих цінах надогідні сплати.

РОВЕРИ „Kauzer“, „Puch“, „Lecznik“ від 190 — зол.

МАШИНИ ДО ПИСАННЯ всіляких системів. Виключне представництво американських машин „Bart“ по 550 зол. ЮЛІАН ДОМАГА Львів, Бальонів, тел. 28-70 одинок українська фірма в тіл ділячці.

9189 9-10

У перші роковини смерті сотника У. Г. А.
Романа Гузара
і 13-ті роковини смерті о. прел.
Евгена Гузара
відправитися
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ з панахидою дни 20 вересня ц. р. в год. 12-й в полудне в Успенській Церкві у Львові, на яке Українське Громадянство запрошує Родина.

ЦЬОГО ШЕ НЕ БУЛО!

Ви потребуєте пречинь для себе, жінки і дітей шось на убрання і білизну на зиму.

ОТЖЕ використайте ту добру НАГОДУ, бо з причини великої кризи рішили ми розпродати наш великий запас товарів за ціни, вислаючи кожному цілу виправу лише за зол. 45.—

А саме: 3 метри міцного вовняного матеріалу на добре зимове мужське вбрання, 4 метри гарного матеріалу на жіночу сукню, 6 м. доброї фланелі на 2 теплі сорочки, 4 м. геркулесу на 2 пари теплих підштанків, 6 м. полотна чи зефіру на 2 денні сорочки, 6 м. бай на кафтанчик і диточі суконки, 2 рушники, на 1 фартур і 6 хустининок до носа.

Таку саму виправу жіночої моди за зол. 58.—.

Товари вислаємо за післяплатою (платитися на пошти при відборі товару). Особливо товар не подобався би, приймаємо його назад. За пересилку доплатиться зол. 3-50 від пачки. — Заповнення адресувати: Фабричний склад М. Бриль у Лодзі 8, Пйотрковська 58.

ЛІЖКА металеві
ВІЗКИ діточі
поручає дешево
фабричний склад

М. Волковискі

Львів, Коперника 5. Тел. 95-97.

Великий вибір догідні умовини.

Парцеляція.

Управа Епископських Дібр у Богородчанах має на продаж на догідних умовах ще невеличку скількість орного поля в отсх громадах: у Старих Богородчанах, у Ляхівцях, у Грабівці і в Горохоліні.

Парцеляція Урядом дозволена. — Зголошення й інформації:

Управа Епископських Дібр у Богородчанах, або: Антін Шуль, Станіславів, вул. Липова ч. 1. 484 2-3

П Р І К В І П Я Н Н Я .

К І Н О ч. 18. вже вийшло і можна його надіати по всіх книгарнях, кіосках і бюрах денників. Ціна 55 сот.

Заказати: „КІНО“, Львів, вул. Баяхська ч. 8. 3-3

ОДИНОКА УКРАЇНЬКА ТРИКОТАРНА КАТРИ ВЕНЬГЕР

Львів, вул. КОСЦЮШКА ч. 3. партер. Виконує замовлення на всякі трикотарські виробні перероби по дешених цінах з красної і загравничної возки. — Робота солідна, товар першої якості. 514 1-3

У теперішню важку господарську скруту українські хлібороби виявляють велике зацікавлення до молочарського промислу.

СЕЛЯНИ! Користи з молочарства будете мати тільки тоді, коли заведете в себе

КООПЕРАТИВНІ МОЛОЧАРНІ

за вказівками та під кермою „Маслосоюзу“. Всесторонні поради так для існуючих молочарень, як теж для організації нових молочарень найдете в одинокім фаховім органі „Маслосоюзу“.

„КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО“

що виходить кожного місяця в об'ємі 24 сторінок з численними малюнками.

Позатим містимо в нашій часописі статті про годівлю і плевання молочного скоту та ветеринарні поради і т. п.

Сподіваємося, що цей цікавий і найдешевший часопис повинен бути в руках кожного свідомішого селянина хлібороба.

Ціна часопису: для кооператив 6 — зол. річна передплата, 3 — піврічна передплата, для членів кооператива 15 сот. один примірник.

Адреса: „КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО“, Львів, вул. Косцюшка 3. тел. 81 — 04.